

Bezpłatny fragment abstraktu

Wilk przywódca i jego strategię przetrwania w niepewnym otoczeniu Johannes Voss

Opis

Czego człowiek biznesu może się nauczyć od wilków? Przywództwa, elastyczności, długoterminowego myślenia, dostosowania do ciągle zmieniającego się otoczenia, a przede wszystkim zasad funkcjonowania doskonałych zespołów.

Czego coach może się nauczyć od wilków? Budowania efektywnych i trwałych zespołów oraz rozwijania umiejętności przywódczych u szefów tychże zespołów. Przywództwo i zespołowość to jedne z najczęstszych obszarów pracy coacha w organizacji. Życzymy więc miłej i owocnej lektury.

Zawartość abstraktu

1. Wataha wilków – najbardziej zgrany i najefektywniejszy zespół świata

Stadu wilków (watasze) przewodzą samiec i samica alfa. Zapewniają oni trzy funkcje: atak (zdobywanie pożywienia), obronę (przed agresorami i konkurencją) oraz utrzymanie stada w całości. Te trzy funkcje opanowane do perfekcji są tajemnicą przywódców alfa. Potęgą zespołu to jednak dużo więcej. Z tej części dowiesz się, co nią jest.

2. Przywódca alfa czy samiec alfa?

Nie wystarczy być samcem alfa, żeby przewodzić. Żeby przewodzić, trzeba być jeszcze przywódcą alfa. Wilk przywódca stada jest samcem alfa, ale przede wszystkim przywódcą alfa. Ta publikacja traktuje o przywódcy alfa, czyli samcu alfa, który potrafił zapanować nad swoimi negatywnymi cechami. Dzięki temu jest przywódcą.

3. Istota przywództwa i zespołowości w organizacji

Połączenie idealnego przywódcy z idealnym zespołem jest gwarancją sukcesu każdej organizacji. Jak to osiągnąć? W tej części odpowiemy na to pytanie.

1. Wataha wilków – najbardziej zgrany i najefektywniejszy zespół świata

Stadu wilków (watasze) przewodzą samiec i samica alfa. Zapewniają oni trzy funkcje: atak (zdobywanie pożywienia), obronę (przed agresorami i konkurencją) oraz utrzymanie stada w całości. Te trzy funkcje opanowane do perfekcji, są tajemnicą przywódców alfa. Potęga watahy to jednak dużo więcej. Z tej części dowiesz się, co nią jest.

Stado wilków to wataha. W jej skład wchodzi od kilku do kilkunastu wilków. Wataha jest zorganizowana wedle ściśle określonej hierarchii. **Przewodzą jej samiec i samica alfa zajmujący najwyższą pozycję.** W hierarchii wilków każda pozycja obsadzona jest podwójnie, przez samca i samicę. Samiec i samica alfa nie rywalizują ze sobą o przywództwo watahy. Wspierają się i realizują swoje role. Samiec alfa stoi na czele wszystkich samców i stara się mieć wgląd we wszystko, co się dzieje w stadzie. Samica alfa przewodzi wszystkim samicom i czuwa nad relacjami panującymi w watasze. Samiec i samica dzielą między sobą również **trzy funkcje przewodników watahy:**

- atak – zdobywanie pożywienia,
- obronę przed agresorami (np. niedźwiedziami lub innymi watahami wilków),
- dbanie o relacje, czyli zapewnienie współpracy w watasze.

Pierwsze dwie funkcje najczęściej pełni samiec alfa, trzecią samica alfa. Zdarzają się jednak inne podziały. Ważne jest, żeby samiec i samica alfa podzielili się funkcjami. Dublując je, będą wchodzić sobie w drogę, a w watasze zapanuje atmosfera walki i agresji. **Samiec i samica alfa mogą się czasowo wymieniać funkcjami, jednak nigdy ze sobą nie rywalizują.** Kiedy samiec alfa zostanie ranny podczas polowania, kolejnym łowom przewodzi samica alfa. Jednak kiedy samiec wyzdrowieje, wraca do swojej funkcji. Kiedy samica alfa rodzi potomstwo, samiec alfa czuwa nad relacjami w watasze. Po kilku tygodniach samica odzyskuje jednak swoją funkcję.

Ten podział i wymiennosc funkcji można zauważyć również w doskonałych drużynach sportowych.

(...)

W biznesie rzadko można spotkać szefa jednocześnie dbającego o:

(...)

Udaje się to tylko nielicznym, bo niewielu jest ludzi potrafiących zapewnić wszystkie trzy funkcje jednocześnie.

(...)

Drugie miejsce po parze alfa zajmują wilk i wilczyca beta. Kolejne miejsca w hierarchii obsadzają trzeci wilk i trzecia wilczyca, czwarty wilk i czwarta wilczyca, piąty wilk i piąta wilczyca itd. Oprócz dorosłych wilków w watasze są jeszcze szczenięta. Do czasu pojawienia się nowego potomstwa, czyli przez niecały rok, pozostają one poza hierarchią. Wszyscy

opiekują się nimi i uczą je zasad życia w watasze. Po upływie roku młode wilki zajmują jedne z niższych pozycji w stadzie.

Szczenięta są potomstwem samicy i samca alfa. W watasze tylko para alfa przekazuje swoje geny i posiada potomstwo. Pozostałe wilki się nie rozmnażają. W okresie rui para alfa pilnuje, żeby pozostałe wilki się nie rozmnażały.

Autor książki w następujący sposób opisuje **samca alfa**: *„jest wielkim organizatorem życia społecznego w grupie. Żaden inny wilk nie jest tak mocno zainteresowany pokojowym i harmonijnym współżyciem. To on inicjuje zgromadzenia watahy, powitania, wzmacniające więzi w grupie, eliminujące agresję i tworzące nastrój odprężenia. To on jest decydentem, inicjatorem, strażnikiem i obrońcą watahy. W stosunku do intruzów z zewnątrz alfa jest jednak agresywny - zwłaszcza jeśli jego wataha jest dość duża. Każdy przyłączający się do niej wilk stanowi bowiem potencjalne zagrożenie dla jego pozycji, które ten z góry stara się wykluczyć”*. Zazwyczaj samiec alfa nie jest największym ani najsilniejszym wilkiem w stadzie. Alfa to zazwyczaj najlepszy przywódca, organizator i strateg. Największy i najsilniejszy jest zazwyczaj wilk beta.

Samiec beta jest zwykle najsilniejszym i największym wilkiem w watasze. Co więcej, jest sprawnym myśliwym i bardzo dobrze potrafi walczyć z innymi wilkami. Dlaczego zatem nie pełni roli samca dominującego? Odpowiedź jest prosta. Ma zbyt małe zdolności przywódcze. Dlatego ściśle współpracuje z wilkiem alfa. Alfa i beta to zgrany duet. Alfa chroni betę, a beta alfę. Kiedy któryś z niższych rangą samców chce przejąć przywództwo w watasze, nie atakuje samca alfa. Wpierw musi pokonać betę. **Wilk beta jest fizycznym obrońcą alfy**. Jeśli nawet młody wilk pokona betę, jest tak bardzo osłabiony walką, że alfa z łatwością go pokona i obroni swoją pozycję. Może jednak stracić swojego wiernego obrońcę – wilka beta. Dlatego samiec alfa czuwa nad sytuacją w stadzie. Jeśli któryś z młodych wilków chce zająć jego miejsce, warczy i eksponuje swoją dominującą pozycję.

Jeśli wilk beta jest silniejszy od alfy, to czemu uznaje jego wyższość nad sobą? Przecież mógłby pokonać alfę i stać się najważniejszym samcem w watasze. Jednak nie czyni tego. Wie, że nawet gdyby przejąłby przywództwo, nie potrafiłby go utrzymać. Nie ma bowiem wystarczających po temu zdolności przywódczych, organizacyjnych ani strategicznych. Nie potrafiłby zorganizować watahy tak, by skutecznie broniła się przed agresorami i umiała zdobywać pożywienie. Wówczas wataha odrzuciłaby go jako przywódcę. Jego miejsce zająłby któryś z młodych wilków obdarzonych zdolnościami przywódczymi, a on zająłby jedno z najniższych miejsc w hierarchii. Dlatego też wilk beta woli być drugi niż ostatni. Najczęściej broni on alfę przed trzecim samcem.

Trzeci wilk to zazwyczaj silny, młody samiec posiadający zdolności przywódcze. **Jest on tzw. subdominantem**. Jego pozycja łączy sprzeczne tendencje: jest bowiem w stanie pełnić funkcję samca alfa, jednak nie może jej przejąć. Nie pokona bety i alfy jednocześnie. Może zostać w stadzie, jednak pozostanie w nim trzecim samcem. Będzie tym stanem rzeczy poirytowany i stanie się agresywny. Może też odejść z watahy i spróbować założyć własną. Jeśli się na to zdecyduje, przez wiele dni będzie wędrował samotnie dopóty, dopóki nie znajdzie samotnej samicy, z którą założy własną watahę i zostanie alfą. Kiedy wychowają swoje potomstwo, ich wataha stanie się większa i silniejsza. Jednak pierwszy rok będzie dla nich bardzo trudny. Będą musieli wykazać się wielkimi umiejętnościami i zaradnością. Polowanie i wychowywanie potomstwa tylko we

dwójkę jest bardzo trudne. Może im się to nie udać. Co więcej, samiec może w ogóle nie znaleźć samicy i stracić życie – umrzeć z głodu lub zostać zagryziony przez inne wilki, kiedy wejdzie na ich terytorium.

Czwarty i piąty samiec to prawdopodobnie również młode wilki, lecz obdarzone mniejszymi zdolnościami przywódczymi aniżeli trzeci samiec. Żaden z nich sam nie zdecyduje się na odejście i założenie własnej watahy. Może jednakże odłączyć się od stada wraz z trzecim samcem i, uznając go za alfę, samemu zostać betą.

Kolejne samce w hierarchii to zazwyczaj starsze osobniki, które lata swojej dominacji mają już za sobą. Są członkami watahy i akceptują swoją niską pozycję, bo same zrobienie wiele są w stanie zdziałać, nie zdołają nawet samodzielnie zdobyć pożywienia. Ich rola w stadzie jest nieznaczną. Zazwyczaj pomagają one przy polowaniu albo opiekują się szczeniętami, kiedy wataha poluje.

Po stronie samic hierarchia wygląda podobnie, jednak rola samicy beta jest nieco inna niż samca beta. **Samica beta** nie broni samicy alfa, lecz jest jej bezpośrednią rywalką. Ma pozycję subdominanta wśród samic. Podobnie jak trzeci wilk, może ona pozostać w stadzie i zaakceptować swoje miejsce lub odejść i szukać samotnego samca, z którym założy własną watahę.

Trzecia i czwarta samica to także zazwyczaj młode samice, jednakże nieco słabsze lub też posiadające mniejsze zdolności przywódcze niż samica beta. Jedna z nich zazwyczaj opiekuje się szczeniętami, kiedy samica alfa przestanie je już karmić swoim mlekiem.

Kolejne samice w hierarchii to zazwyczaj stare, słabe osobniki, które nie są w stanie walczyć o pozycję ani odejść z watahy.

Awansować w hierarchii stada można tylko wtedy, kiedy powstanie wakat na danej pozycji, np. samiec alfa zginie w skutek ran odniesionych podczas polowania lub nie będzie w stanie przewodzić watasze. Wszelkie inne próby „awansowania” są zwykle tłumione, a młody buntownik zostaje wygnany z watahy.

Tak skonstruowana **hierarchia i system zależności** spowodował, że wilki należą do najlepiej na świecie zorganizowanych zwierząt prowadzących stadny tryb życia. Dzięki temu przetrwały bardzo trudne czasy, kiedy to człowiek wypowiedział im wojnę. Wilki przeżyły setki lat walki z milionami ludzi uzbrojonych w broń palną. Zdołały tego dokonać, bo bardzo szybko i sprawnie potrafiły się dostosowywać do zmiennych warunków. Człowiek zabierał wilkom coraz więcej terenu, a one wciąż zmieniały strategię i tereny polowań, cofając się coraz głębiej w lasy i góry. Oto jak autor książki tłumaczy sukces wilków: *„To, że wilki mimo aż tak złej opinii przetrwały – i to nie tylko w mitologii, sztuce i literaturze, ale także w rzeczywistości – wynika z zadziwiających zdolności tych zwierząt. Orientują swe działania długookresowo. Nigdy nie preferują korzyści krótkookresowej przed strategiczną. Wykazują umiejętności dostosowawcze i, co o wiele ważniejsze, cechuje je gotowość do szybkich zmian. Podstawą ich długotrwałego działania i szybkiego dostosowywania się do zmiennych warunków otoczenia jest jedyny w swoim rodzaju sposób komunikowania się wilków. Komunikacja ich jest jasna, nie zakłócają jej spory i niesnaski”*.

Po co wilk odchodzi z watahy?

Wilki odchodzą z watahy najczęściej wczesną wiosną (przed pojawieniem się nowego potomstwa) lub jesienią (kiedy rozpoczyna się czas rui). Okresy te są szczególnie burzliwe w życiu watahy.

(...)

Wataha często traci młode, ambitne i dobrze zapowiadające się osobniki. Nikt się tym jednak nie martwi. Z punktu widzenia watahy to dobrze, że młode i zdolne wilki odchodzą.

(...)

Dobry przywódca alfa wie, że młodemu wilkowi trzeba pozwolić odejść. Wie także, że firmie potrzebny będzie nowy zdolny menedżer. Szef alfa jest na to przygotowany. Szybko znajduje następcę menedżera, bo dba o całą organizację i wychowuje następców – podobnie jak wilki swoje potomstwo. Jeśli w chwili odejścia zdolnego menedżera firma napotyka trudności, oznacza to, że zaniedbała bardzo ważny element kultury organizacyjnej – wychowywanie następców. Wilki nigdy o tym nie zapominają. **Wiedzą, że potomstwo to przyszłość.**

Kiedy odchodzi z watahy młody wilk o dużych zdolnościach przywódczych i bardzo dobrych relacjach z pozostałymi wilkami, razem z nim może odejść kilku innych młodych osobników. Jeśli wataha jest mała, liczy np. osiem osobników, odejście trzech może ją poważnie osłabić. Osiem wilków zdoła skutecznie polować na duże zwierzę. W piątkę będzie o wiele trudniej. Przywódca alfa jest tego świadom. Podobnie jak samiec alfa nowej, powstającej watahy. Jego wataha składa się na początku zaledwie z trzech osobników. W takiej sytuacji często obie watahy zajmują tereny sąsiadujące ze sobą i **współpracują** do chwili wychowania nowego potomstwa. Razem polują i razem bronią swojego terytorium przed agresorami. Na co dzień jednak nie spotykają się. Wiodą życie z dala od siebie. Jednak w chwili zagrożenia wspierają się.

Młody menedżer może odejść do konkurencji i zostać tam dyrektorem. Organizacje biznesowe mogą jednak brać przykład z wilków. Czasem tak czynią, jeśli kieruje nimi przywódca alfa. Szef alfa wie, że jeśli z firmy odchodzi zdolny menedżer z dużymi umiejętnościami przywódczymi, to razem z nim odejdą także inni członkowie zespołu. Menedżer ściągnie do nowej firmy swoich dawnych kompanów, oferując im wyższe stanowiska. Mogą oni odejść do konkurencji, mogą też założyć nową organizację i współpracować ze starą. Tak uczyniło wiele firm z branży motoryzacyjnej. Zdolni dyrektorzy mogli odejść do konkurencji. Macierzyste firmy jednak proponowały im wsparcie w założeniu własnej działalności i zajęciu pozycji podwykonawcy macierzystej firmy. W ten sposób w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych XX wieku firmy motoryzacyjne likwidowały mniej rentowne działy, np. produkcji foteli, świateł, elementów wykończeniowych. Młodzi ambitni dyrektorzy otrzymywali potrzebną im infrastrukturę oraz pierwszego stałego klienta. Obie firmy czerpały z takiego układu korzyści. Na przełomie XX i XXI wieku podobnie uczyniło wiele firm z branży IT. Część pracowników odchodziła, zakładając nową firmę współpracującą ze starą. Część jednak odchodziła i rozpoczynała samodzielną egzystencję na rynku. Często obie firmy popadały w konflikt, wzajemne oskarżenia i trudności finansowe. Rywalizacja i walka o klientów niszczyła obydwie osłabione organizacje. Podobnie byłoby

z wilkami, gdyby obie słabe watahy zaczęły ze sobą walczyć. U wilków jednak zdarza się to o wiele rzadziej niż u ludzi.

2. Przywódca alfa czy samiec alfa?

Nie wystarczy być samcem alfa, żeby przewodzić. Żeby przewodzić trzeba być jeszcze przywódcą alfa. Wilk przywódca stada jest samcem alfa, ale przede wszystkim przywódcą alfa. Ta publikacja traktuje o przywódcy alfa, czyli o samcu alfa, który potrafił zapanować nad swoimi negatywnymi cechami. Dzięki temu jest przywódcą.

(...)

W świecie wilków agresywny samiec alfa to martwy samiec alfa, a nie przywódca. Wilk alfa, który kieruje się agresją, walczy i kąsa innych członków stada, wcześniej czy później zostaje wypędzony lub zagryziony przez watahę. Dzieje się tak, gdyż akcja powoduje reakcję. Agresja prowokuje agresywną odpowiedź. W naturze proces ten zachodzi o wiele szybciej niż w kapitalistycznym świecie. W świecie pieniądza wiele osób znosi tyrana alfa – dla pieniędzy. Pracownicy mają swoje rodziny, domy i rachunki do opłacenia. Pracują z samcem alfa, bo potrzebują pieniędzy. Myślą: „Jeszcze kilka miesięcy i odejdę”. Część z nich istotnie odchodzi, a część zostaje. Ci, którzy zostaną, stają się wrakami ludzi kompletnie pozbawionymi zdolności odczuwania jakichkolwiek emocji czy potrzeb. Wszystko im jedno. W dłuższej perspektywie agresywny szef alfa straci wszystkich dobrych ludzi. Zacznie szukać następnych, bo przecież każdego można zastąpić. A jeśli wszyscy czynią tak jak on, to kogo dostanie? Inny wrak. Wkrótce zostanie wymieniony przez zarząd na innego... agresywnego samca alfa! Przecież potrzebny jest człowiek, który szybko wszystkich zmobilizuje do pracy. Zatrudnia się więc kolejnego agresywnego alfa, który szybko jest w stanie wszystkich zastraszyć i wywołać tym chwilową poprawę rezultatów. Z kolei zwolniony alfa trafia do innej firmy, gdzie otrzymuje nowy zespół do zastraszenia.

W świecie wilków takie zachowanie byłoby totalnym idiotyzmem, bo prowadzi ono do wyniszczenia watahy (organizacji). Wytrąca ją ze stabilności i równowagi. Prawdziwy przywódca alfa nie jest tylko samcem alfa. Jest samcem alfa, który potrafił zapanować nad swoimi spokrewnionymi z agresją cechami. Agresja pomaga młodemu wilkowi osiągnąć pozycję samca alfa. Jednak nie wystarcza, by ją utrzymać! Wilk alfa, podobnie jak prawdziwy przywódca alfa, napotyka wiele oporów i trudności ze strony watahy/organizacji. Opór przewycięża jednak nie agresywnym zachowaniem i dominacją, ale osłabianiem oporu! Przywódca alfa wczuwa się w sytuację swojego oponenta, rozpoznaje motywy jego działania, osłabia je i szuka odpowiedzi na pytanie „Co mogę zrobić, żeby ta osoba, oprócz swoich motywów działania, zaakceptowała również moje?”. Oto jak szefa alfa opisuje autor książki: „*Szef alfa podobnie jak wilk alfa nadaje jednoznaczny kierunek, jednoznaną strukturę, o której ma jasne wyobrażenie i które równie*

jasno komunikuje. Tylko tak może gromadzić wokół siebie odpowiednich pracowników (i wilki), którzy doprowadzą do sukcesu całą strukturę”.

Co czyni samca alfa przywódcą?

(...)

3. Istota przywództwa i zespołowości w organizacji

Połączenie idealnego przywódcy z idealnym zespołem jest gwarancją sukcesu każdej organizacji. Jak tego dokonać? W tej części odpowiemy na to pytanie.

W jaki sposób przywódca wpływa na zespół, a zespół na przywódcę? Jakie korzyści zespół ma z posiadania przywódcy? Jakie przywileje otrzymuje przywódca? To wszystko bardzo dobrze widać podczas polowania watahy wilków.

Polowanie wilków bardzo dokładnie obrazuje zasady przywództwa i zespołowości.

Polowanie wilków na woły:

(...)

(...)

(...)

Wilki zapewniają sobie zewnętrznego obserwatora.

(...)

Wilk jest wytrwały i koncentruje się na jednym aktualnym działaniu.

(...)

Wilki są specjalistami. Każdy ma swoją dominującą rolę, jednak zwierzęta potrafią też wymieniać się rolami, jeśli zachodzi taka potrzeba. W polującej watasze można wyróżnić następujące role:

- poganiacze – pędzą ofiarę prosto przed siebie,
- blokerzy – odcinają zwierzęciu drogę ucieczki, blokują je,
- sprinterzy – rzucają się na zwierzę i zadają pierwszy cios, często też zabijają zwierzę,
- obserwatorzy – obserwują całą sytuację.

(...)

Wilki polują również w zagrodzie.

Kiedy człowiek zaczął osiedlać się na terytorium wilków i wypasać tam owce, zauważono ciekawe zjawisko. Wilki, atakując owce w zagrodzie, mordują wszystko, co się rusza. Polując na dzikie

zwierzęta, zabijają tylko tyle, ile są w stanie zjeść. Natomiast w zagrodzie liczącej trzysta owiec są w stanie zabić wszystkie i zjeść zaledwie trzy z nich.

Dlaczego tak się dzieje? Są dwa powody takiego zachowania. Pierwszy: nadmiar pożywienia wyzwała chęć gromadzenia pożywienia. Znasz powiedzenie „w miarę jedzenia apetyt rośnie”? Drugi: wilki polujące w lesie zazwyczaj zabijają słabe i chore osobniki. Zabijając słabe, pomagają przetrwać silnym i zdrowym. Silne i zdrowe osobniki wydadzą więcej potomstwa i wilk będzie miał więcej pożywienia w przyszłym roku. Takie są prawa natury i wilk je respektuje. Dzikie zwierzę ma dokąd uciekać. Owca w zagrodzie jest uwięziona. Wilka polującemu w zagrodzie wszystkie owce wydają się chore i słabe, bo nie potrafią uciec. Zabija je zatem, by wyeliminować słabe osobniki. Chce pomóc naturze. Owca NIE jest dzikim zwierzęciem, ale wilk tego NIE wie i traktuje ją jak słabe, chore, dzikie zwierzę.

Jeśli zwierzę nie jest w stanie uciec przed wilkiem, wilk traktuje je jako chore i eliminuje. Równocześnie duża ilość pożywienia zachęca go do robienia zapasów. Ma okazję, więc zdobywa pokarm.

Podobnie jest z ludźmi w biznesie. Kiedy firmy polują na klientów, a oni im zaufają i przestaną uciekać, może się zdarzyć, że firma potraktuje klientów jak wilk owce w zagrodzie! Wymorduje swoich klientów. W jaki sposób? Oszukując ich!

Zadania wilka alfa podczas polowania:

(...)

Zasady doskonałej organizacji:

(...)

Niniejsza publikacja jest **bezpłatnym fragmentem abstraktu**.

Pełną wersję abstraktu można kupić w **Sklepie ACW** pod adresem:

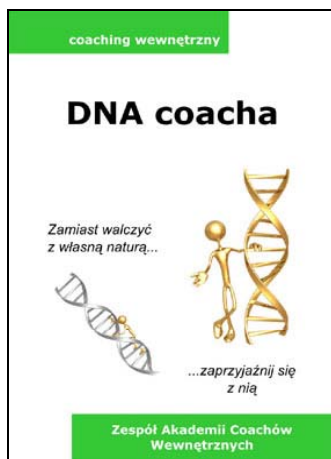
www.coaching-wewnetrzny.pl/sklep/

Wybrane publikacje ACW

Książki

DNA coacha

Jednominutowy coach

Programy szkoleń

Coaching wewnętrzny. Materiały szkoleniowe

Abstrakty książek

Książka: **Gandhi dla menedżerów**
Autor książki: J. Zittlau

Książka: **Mistrzowski coaching**
Autor książki: R. Hargrove

Książka: **Tenis: wewnętrzna gra**
Autor książki: W. T. Gallwey

i wiele innych

Więcej informacji o publikacjach na www.coaching-wewnetrzny.pl/sklep/